

РЕШЕНИЕ

№ 319

гр. София, 21.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-21 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Свилен Станчев

при участието на секретаря Снежана Ат. Апостолова
като разгледа докладваното от Свилен Станчев Гражданско дело № 20211100109296 по описа за 2021 година

за за де произнесе, взе предвид:

Делото е образувано по предявен от П.В.С. срещу П. на Р. Б. гр. София осъдителен иск с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ, за заплащане на обезщетение в размер на 26 000 лева за повдигнато обвинение в извършване на престъпление, по което ищецът е бил оправдан с влязла в сила присъда.

Пълномощникът на ищеца П.В.С. излага, че по досъдебно производство № ЗМ 2528/2010 г. на 05 РПУ – СДВР на 22.11.2012 г. ищецът бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 346 ал. 1 от НК и бил задържан за 72 часа. С протоколно определение от 24.11.2012 г. по ЧНД № 21505/2012 г. СРС не уважил искането на СРП за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ на ищеца и вместо това взел мярка за неотклонение „подписка“ Разследването по досъдебното производство продължило до 03.02.2014 г. На 30.01.2014 г. ищецът бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 215 ал. 1 предл. 3 от НК. Досъдебното производство било изпратено на П. на 03.02.2014 г. Прокурорът внесъл обвинителен акт на 07.03.2014 г. в СРС, по който било образувано НОХД № 4709/2014 г. на същия съд. С разпореждане от 09.04.2014 г. съдията докладчик насрочил делото за предварително изслушване на 30.05.2014 г. Предвид искането на защитата за разглеждане на делото по общия ред, съдът отложил производството за 10.10.2014 г. Разглеждането на делото продължило до 24.04.2015 г., когато съдът уведомил страните, че е починал съдебен заседател и започнал отначало съдебното производство с насрочване на предварително изслушване за 29.05.2015 г. Предварителното изслушване било отложено за 29.10.2015 г., поради сигнал за взривно устройство в съдебната сграда. На 29.10.2015 г. бил даден ход на делото и го отложил за 27.11.2015 г. за събиране на доказателства. Разглеждането на делото продължило с общо

седем заседания до 12.05.2017 г., когато съдът признал ищеца за невиновен с присъда от същата дата. Срещу присъдата Бил подаден протест на 17.05.2017 г. от СРП. След изготвяне на мотивите, на 22.05.2017 г. съдът определил срок за привеждане на протеста в съответствие с изискванията на чл. 320 от НПК. С последващо разпореждане от 27.06.2017 г. съдът констатирал, че прокурорът не отстранил несъответствията на протеста, постановил връщането му. Срещу това разпореждане не е подаден частен протест, както е приел СГС в мотивите на определение от 25.01.2018 г. по ВЧНД № 417/2018 г. на СГС, а подадените допълнение към частен протест и частен протест не били насочени срещу разпореждането от 27.06.2017 г. за връщане на протеста, подаден срещу присъдата.

Според пълномощника на ищеца, наказателното производство продължило от 23.08.2010 г. до 25.01.2018 г., общо 5 години, два месеца и два дни. Пред това време ищецът имал качеството на обвиняем и подсъдим, със задържане за срок от 72 часа и последваща мярка за неотклонение „подписка“.

Пълномощникът на ищеца твърди, че по време на наказателното производство претърпял неимуществени вреди – унижението да бъде смятан за участник в извършване на престъпление, потиснатост и тревожност от изхода на делото, угнетяващо чувство да бъде обвинен в тежко престъпление, свързано с правото на собственост. Ищецът бил третиран като обществено неприемлива личност, с което били накърнени неговото достойнство и неговите отношения с колегите. Испитвал допълнителен страх, че при осъждане ще изтърпи наказанието си ефективно, предвид предходно осъждане с приложението на чл. 66 от НК.

На основание изложените обстоятелства, пълномощникът на ищеца П.В.С. прави искане до съда да осъди ответника П. на Р. Б. да заплати на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер на 26 000 лева, ведно със законна лихва, считано от 25.01.2018 г. – влизането на решението в сила, до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът П. на Р. Б. оспорва иска със следните възражения:

- възражения за недоказаност на неимуществените вреди;
- възражение за приключване на наказателното производство в разумен срок и за законосъобразност на действията, извършени от разследващите органи;
- за завишеност на размера на претендираното обезщетение.

Съдът като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото е прието за безспорно и ненуждаещо се от доказване привличането на ищеца П.В.С. като обвиняем за престъпление по чл. 215 ал. 1 предл. 3 от НК и оправдаването на ищеца П.В.С. по повдигнатото обвинение с присъда от 12.05.2017 г. на СРС.

Към делото са приложени материалите по НОХД № 4709/2014 г. на СРС НО, ведно с приложените към него досъдебно производство, въззивни и касационни производства. Досъдебното производство е било образувано на

24.08.2010 г. срещу неизвестен извършител за противозаконно отнемане на МПС за периода от 13.08.2010 г. до 22.08.2010 г. – престъпление по чл. 346 ал. 1 от НК. Досъдебното производство е било спряно за издирване на извършителя и възобновено на 30.10.2012 г. След действия по разследване – разпит на свидетел и разпознаване, ищецът П.В.С. е бил привлечен като обвиняем с постановление на разследващия орган на 22.11.2012 г. за това, че на неустановена дата през есента на 2010 г. в с. Горни Богров с цел да набави за себе си имотна облага е спомогнал да бъдат отчуждени чужди движими вещи – 5 бр. врати, 2 бр. фарове, 2 бр. мигачи, 1 бр. решетка, 2 бр. пластмаси за броня от лек автомобил джип „Хюндай Галопер“, за които знаел, че са придобити от неизвестен извършител чрез престъпление – престъпление по чл.215 ал. 1 от НК. Обвинението е било предявено на ищеца в присъствието на назначен служебен защитник, разяснени са му правата и същият е отказал да даде обяснения (ДП л. 47-49). На същата дата ищецът е бил задържан за 24 часа със заповед за задържане от 22.11.2012 г. 10:00 ч. (ДП л. 54), а с постановление от същата дата на прокурор в СРП ищецът е бил задържан по реда на чл. 64 ал. 2 от НПК за 72 часа (ДП л. 50). На 26.11.2012 г. прокурорът внесъл в Софийския районен съд искане по чл. 64 ал. 1 от НПК за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“, по което искане било образувано ЧНД № 21505/2012 г. С протоколно определение от 24.11.2012 г. районният съд не е уважил искането на прокурора и е взел по отношение на ищеца мярка за неотклонение „подписка“. Определението на районния съд е било потвърдено с протоколно определение от 30.11.2012 г. по ВЧНД № 5733/2012 г. на СГС. С постановление от 21.01.2014 г. на ищеца било извършено ново привличане като обвиняем, при което била уточнена стойността на вещите – предмет на престъплението (ДП л. 115). Делото е приключило на 03.02.2014 г. с писмено заключение за предаване на обвиняемия на съд.

Прокурорът е внесъл досъдебното производство в СРС с обвинителен акт срещу ищеца по обвинение за престъпление по чл .215 ал. 1 от НПК, по което обвинение е било образувано НОХД № 4709/2014 г. на СРС НО 10 състав. Делото е било насрочено в съдебно заседание за предварително изслушване на 30.05.2014 г. В съдебното заседание на същата дата ищецът в качеството му на подсъдим е направил искане за разглеждане на делото по общия ред. Съдът е отложил делото на 10.10.2014 г. В съдебните заседания на 10.10.2014 г. и 04.12.2014 г. не е даден ход на делото поради нередовното призоваване на пострадалия И.К.И. (същият не е бил в списъка на лицата за призоваване – приложение към обвинителния акт). В съдебно заседание на 05.02.2015 г., при явяване на ищеца като подсъдим, и на пострадалия, съдът е дал ход на делото, дал ход на съдебното следствие с прочитане на обвинителния акт, и провел разпит на пострадалия К. в качеството му на свидетел. В съдебно заседание на 04.04.2015 г. разглеждането на делото започнало отначало, поради смърт на съдебен заседател от състава на съда. В съдебно заседание на 09.10.2015 г. съдът е дал ход на делото и дал ход на съдебното следствие. След прочитане на обвинителния акт съдът е отложил делото за 27.11.2015 г. В съдебно заседание на 27.11.2015 г. бил разпитан

свидетел и делото е отложено, поради неявяване на останалите свидетели. Делото е било отложено и в съдебните заседания на 26.02.2016 г., поради заболяване на съдебен заседател, и на 13.05.2016 г., поради неявяване на защитника и на призовани свидетели. В съдебни заседания на 17.11.2016 г., 16.02.2017 г. и 20.04.2017 г. са разпитани свидетели. В съдебно заседание на 12.05.2017 г. е изслушано заключение на вещо лице по назначена съдебно-почеркова експертиза, съдът е приключил съдебното следствие и е дал ход на съдебните прения. В съдебно заседание на същата дата съдът е постановил присъда № 118417 от 12.05.2017 г., с която е признал подсъдимия С. за невинен и го оправдал по повдигнатото му обвинение в престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК. Срещу присъдата е постъпил протест от прокурор в СРП на 17.05.2017 г. С разпореждане от 22.05.2017 г. съдията докладчик е указал привеждане на протеста в съответствие с изискванията на чл. 320 от НПК. С последващо разпореждане от 27.06.2017 г. съдията докладчик е върнал протеста. Това разпореждане не е било оспорено в срок, а прокурорът е подал „допълнение към частен протест“, който докладчикът е приел за допълнение към протест. С разпореждане от 24.11.2017 г. съдията докладчик е върнал документа със заглавие „Допълнение към частен протест“. Разпореждането в тази му част е било потвърдено с определение 25.01.2018 г. по ВНЧД № 417/2018 .г. на СГС. От мотивите и диспозитивите на описаните съдебни актове, съдът в настоящия си състав приема, че оправдателната присъда е влязла в сила на 30.05.2017 г. (срокът за обжалване на присъдата е изтекъл на 29.05.2017 г. – понеделник). Общата продължителност на наказателното производство срещу ищеца е била 4 години 6 месеца и 6 дни.

По делото е разпитан като свидетел Г.С.В., който е бил защитник на ищеца в наказателното производство. Според показанията на този свидетел, по време на наказателното производство ищецът бил крайно притеснен от възможна осъдителна присъда, чувствал силно безпокойство за родителите си и детето си, а наказателното дело срещу него било пречка да започне работа и да се грижи за семейството си.

Така изложените обстоятелства обуславят следните правни изводи:

Нормите, съдържащи се в чл. 2 ал. 1 и чл. 4 от ЗОДОВ определят основанията и обема на отговорността на държавата по този закон. Съгласно цитираните разпоредби, държавата отговаря за всички имуществени и неимуществени вреди, причинени от изброените в чл. 2 ал. 1 актове и действия, които вреди са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. Когато основаниято за отговорността на държавата е привличане на лицето като обвиняем в досъдебно производство, не е необходимо действията на съответните органи и лица да са били изначално порочни, а в конкретния случай действията на органите на разследването, прокурора и съда са били процесуално законосъобразни. Отговорността на държавата обаче се основава на последвалата оправдателна присъда на лицето по повдигнатото му обвинение, влязла в сила на 30.05.2017 г.

С привличането на лицето като обвиняем започва наказателно преследване срещу него, което безспорно рефлектира върху част от неговите права. Вероятността лицето да понесе наказателна репресия е обстоятелство, което се отразява на неговата личност, на емоционално-психическото му състояние и неговото поведение. Следва да се има предвид и тежестта на престъплението, за които ищецът е бил привлечен като обвиняем: вечно укривателство, наказуемо с лишаване от свобода от една до шест години.

От значение в конкретния случай са и взетите по отношение на ищеца мерки за административна и процесуална принуда. Ищецът е бил задържан първоначално от органите на МВР, а впоследствие от прокурора за 72 часа, за внасяне на искане за вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. При разглеждане на искането по реда на чл. 64 от НПК му е взета мярка за неотклонение „подписка“. Независимо, че тя е най-леката сред мерките за неотклонение по чл. 58 от НПК, съгласно чл. 60 ал. 1 от НПК с вземането на тази мярка обвиняемият поема задължение да не напуска местоживеенето си без разрешение на съответния орган. Това по същество е ограничаване на правото му на свободно придвижване, което е сред основните права на обвиненото лице, съгласно чл. 35 ал. 1 от Конституцията.

Положението на ищеца като обвиняем и подсъдим и взетата по отношение на него мярка за процесуална принуда е продължило общо 4 години и 6 месеца, от 22.11.2002 г. до 30.05.2017 г. до влизане в сила на оправдателната присъда. Тук следва да се има предвид, че в случая, с продължителността на срока на разследване – 1 година и 3 месеца от датата на привличане като обвиняем, който срок е бил своевременно продължаван по реда на чл. 234 от НПК. Прокурорът е внесъл своевременно обвинителен акт, а съдът е положил максимални процесуални усилия за своевременно разглеждане на делото. Тези обстоятелства следва да се отчетат при преценка на въздействието на общата продължителност на наказателното производство, включително и в съдебната му фаза, върху ищеца и претърпените от него вреди.

Според горните съображения, при определяне размера на неимуществени вреди съдът следва да вземе предвид характера и степента на нарушение на основните права на ищеца и последиците от това нарушение върху неговата личност. Обвинение срещу невинен човек в извършване на престъпление е по същество пряко засягане на личността и личния живот на човека. Действията по вземане на мерките за процесуална принуда – задържане за 72 часа и впоследствие вземане на мярка за неотклонение „подписка“, е нарушение на основните човешки права на свобода и свободно придвижване. Ограничаването на тези права само по себе си е вреда, нанесена на лицето, спрямо което обвинението е повдигнато и мерките за принуда са взети. Тези вреди имат неимуществен характер и обезщетението за тях следва да се определи по справедливост. Като взе предвид изложените обстоятелства, съдът намери, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди е 5000 лева.

Искът с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ за обезщетение за неимуществени вреди е неоснователен в частта му над сумата от 5000 лева до

пълния предявен размер от 26 000 лева. Ищецът не е доказал причинени неимуществени вреди, чийто характер и интензивност да обосноват по-голям размер на обезщетението. Действията на органите на разследването, прокурора и съда са били извършени в разумен срок и в съответствие с процесуалния закон и с тях не е допуснато нарушение на правата на ищеца извън тези ограничения, които съпровождат обвинението и мярката за неотклонение. Показанията на свидетеля, разпитан в гражданското производство, не съдържат доказателства за претърпени по-значителни вреди от емоционално-психични промени в състоянието на ищеца по време на воденото срещу него наказателно производство. Показанията за състояние на тревога, страх и несигурност не обуславят извод за настъпили по-тежки вреди за ищеца извън обичайна психична и поведенческа реакция на обвиненията и мерките за принуда по отношение на него.

Върху обезщетението в размер на 5000 лева ответникът дължи заплащане на законна лихва за забава от датата на влизане в сила на оправдателната присъда – 30.05.2017 г. до окончателното изплащане.

Ответникът дължи на ищеца разноски в размер на 1,92 лева заплатена държавна такса, а на представляващия го адвокат възнаграждение в размер съгласно чл. 7 ал. 1 т. 4 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, според уважената част от иска.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

Осъжда П. на Р. Б. гр. София адрес: гр. София бул. **** да заплати на П.В.С. ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София 1000 район „Триадица“ ул. **** над партер сумата от 5000 (пет хиляди) лева обезщетение за неимуществени вреди, причинени от обвинение в извършване на престъпление по чл. 215 ал. 1 от НК, повдигнато с постановление за привличане на обвиняем от 22.11.2012 г. по ДП № 3М 3528/2010 г. на V РУ на МВР гр. София, пр.пр. 37208/2010 г. на СРП, по което е бил оправдан с присъда № 118417 12.05.2017 г. по НОХД № 4709/2014 г. на Софийския районен съд, в сила на 30.05.2017 г., ведно със законната лихва от 30.05.2017 г. до окончателното изплащане.

Отхвърля предявения от П.В.С. срещу П. на Р. Б. гр. София иск с правно основание чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в частта му над сумата от 5000 лева до пълния предявен размер от 26 000 лева като неоснователен.

Осъжда П. на Р. Б. гр. София да заплати на П.В.С. разноски според уважената част от иска в размер на 1,92 лева – заплатена държавна такса, а на адвокат Р.Р.М. възнаграждение в размер на 248,90 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____